

**УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ФАКУЛТЕТ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА
КРАГУЈЕВАЦ
НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ**

**ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ О ОЦЕНИ ЗАВРШЕНЕ
ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ**

1. Одлука Наставно – научног већа Факултета медицинских наука, Универзитета у Крагујевцу

На седници Наставно-научног већа Факултета медицинских наука у Крагујевцу, одржаној дана 25.06.2014. године, одлуком бр. 01-6732/3-17 формирана је Комисија за оцену и одбрану завршене докторске дисертације под називом „Детерминанте гојазности деце предшколског узраста“ кандидата Биљане Илић, у следећем саставу:

1. **Проф. др Нада Пејновић**, ванредни професор Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Патолошка физиологија, председник;
2. **Проф. др Биљана Вулетић**, ванредни професор Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Педијатрија, члан;
3. **Проф. др Едита Стокић**, редовни професор Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду за ужу научну област Интерна медицина, члан

Комисија је прегледала и проучила докторску дисертацију Биљане Илић и подноси Наставно-научном већу следећи

ИЗВЕШТАЈ

2.1. Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у одређеној научној области

Докторска дисертација кандидата Биљане Илић под називом „Детерминанте гојазности деце предшколског узраста“, урађена под менторством проф. др Зорана Игрутиновића, ванредног професора Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област Педијатрија, представља оригиналну студију која анализира утицај различитих фактора који утичу на појаву гојазности код деце предшколског узраста.

Висока преваленца дечије гојазности у свету и у нашој земљи и најновији докази да дечија гојазност повећава морбидитет и морталитет довела је до потребе да се истраже детерминанте које утичу на гојазност код деце предшколског узраста у општини Ћуприја и граду Јагодина.

У ова два места до сада није спроведено истраживање које би дало податке о присутности гојазности код деце а нарочито не код деце предшколског узраста. Зато ова докторска дисертација има за циљ да сагледа здравствено стање ове категорије деце

на овој територији и размотри детерминанте које утичу на присутну гојазност код деце предшколског узраста.

Значај и допринос спроведеног истраживања је вишеструк. Пре свега ова студија има практичан значај за педијатре јер им може помоћи у бољем сагледавању свих критичних детерминанти које могу да доведу до појаве гојазности код деце предшколског узраста а све у циљу смањивања њене присутности у овом узрасту .

2.2. Оцена да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у одговарајућој научној области

Прегледом литературе прикупљене детаљним и систематским претраживањем биомедицинских база података „PubMed“, „Medline“, „KoBSON“, „SCIndeks“ помоћу кључних речи „preschool children“, „childhood obesity“ не наилази се на студије сличног дизајна и методолошког приступа. Постоје ретке публиковане студије које су испитивале утицај неких других фактора на гојазност деце.

На основу тога Комисија констатује да докторска дисертација кандидата Биљане Илић, под називом „**Детерминанте гојазности деце предшколског узраста**“ представља резултат оригиналног научног рада на пољу истраживања гојазности код деце предшколског узраста .

2.3. Преглед остварених резултата рада кандидата у одређеној научној области

А. Лични подаци

Кандидат Биљана Илић рођена је 08. 09. 1969. године у Ћуприји. Основну школу и Гимназију завршила је у Ћуприји са одличним успехом, као носилац Вукове дипломе. Пољопривредни факултет у Београду – смер Прехрамбена технологија, технологија биљних производа уписала је 1988. године а дипломирала 1993. године са просечном оценом 8,25 и оценом 10 на дипломском испиту. Академске докторске студије на Медицинском факултету у Крагујевцу- смер Народно здравље уписала је након положене прве године и уписане друге године магистарских студија, област Исхране , на Медицинском факултету у Београду. Усмени докторски испит положила је са оценом 10 Ц.

Запослена је на Високој медицинској школи струковних студија у Ћуприји. У свакодневном раду користи рачунар, служи се енглеским језиком и у склопу стручног усавршавања похађала је бројне континуиране едукације. Удата је и мајка двоје деце.

Б. Списак објављених радова (прописани минимални услов за одбрану докторске дисертације)

Кандидат Биљана Илић, остварила је 13,5 бодова по основу радова објављених у целини у међународним или домаћим часописима, бодованих у складу са важећим Законом о високом образовању, Статутом Факултета медицинских наука и правилником о стицању звања наставника Универзитета и то:

- пет радова у целини публикована у научним часописима међународног значаја;
- три рада у целини публикована у националним часописима;
- већи број сажетака на међународним и домаћим научним скуповима

Кандидат је објавио 8 радова, од тога 2 рада у међународном часопису категорије M23 где је у једном раду први аутор, 3 рада категорије M52 у којима је коаутор, 3 рада категорије M53 где је у једном раду први аутор.

Списак радова у часописима:

1. **Biljana Ilić, Zoran Igrutinović, Mile Despotović, Hristos Aleksopoulos, Svetlana Milovanović, Slavica Marković: Nutritional status and possible causes of obesity in preschool children**, Health med journal 2012; 6(10): 3372-3377 **M23=3**
2. Gordana Gajović, Sanja Kocić, Snežana Radovanović, **Biljana Ilić**, Mirjana Milosavljević, Svetlana Radević, Dragana Ristić Ignjatović: **Satisfaction of users primary health care** Health med journal 2012; 6(12): 4185-4193 **M23=3**
3. Миле Деспотовић, Hristos Aleksopoulos, Милена Деспотовић, **Биљана Илић: Стање ухрањености деце предшколског узраста**, Медицински часопис 2013; 47(2):62-68 **M52=1,5**
4. Деспотовић М, **Илић Б**, Игрутиновић З, Марковић С: **Навике у исхрани деце предшколског узраста у Туприји**, Храна и исхрана 2012; 53(1):49-54 **M52=1,5**
5. Christos Alexopoulos, Laslo Puskas, **Biljana Ilic**, Maja Jevcevic, Sloodanka Mitrovic, Maja Sazdanovic, Neda Ognjanovic, Predrag Sazdanovic: **Morphology Of Substance P Immunoreactive Neurons In Human Cortex Of The Inferior Parietal Lobule**, Medical Journal, 2012; 46(3): 121-125 **M52=1,5**
6. Илић Б., Аћимовић Ј., Милић Ч., Ђокић Д., Гајовић Г: **Ухрањеност деце предшколског узраста – градска средина општине Туприја**, Медицински часопис `PONS` (децембар 2008-јануар 2009), број 16 : 11-17 **M53=1**
7. Деспотовић Миле, Јанковић Славиша, **Илић Биљана: Мерење утицаја социјалне мреже и социјалне подршке на здравље и квалитет живота старих**, Медицински часопис PONS 2012; 9(2):70-76 **M53=1**
8. Деспотовић Милена, Деспотовић Миле, Ђукић Дејановић Славица, Јанковић Славиша, **Илић Биљана**, Арсић Слађана, Валентина Талевска: **Злоупотребе психоактивних супстанци међу адолесцентима**, Медицински часопис PONS 2013; 10 (4) 146-156 **M53=1**

2.4. Оцена о испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Наслов докторске дисертације и урађеног истраживања се поклапају. Одобрени циљеви истраживања и постављени циљеви у раду остали су исти. Примењена методологија истраживања идентична је са одобреном.

Докторска дисертација садржи следећа поглавља: Увод, Циљеви истраживања, Материјал и методе, Резултати, Дискусија, Закључци и Литература.

Рад садржи 152. табеле, једну слику и 10. графикона. У поглављу „Литература“ цитирано је 374. библиографских јединица стручних публикација.

У УВОДНОМ ДЕЛУ и теоријском разматрању кандидат је кратко, јасно и прецизно, користећи најсавременије литературне податке изложио досадашња сазнања везана прво за појаву гојазности код деце, а затим и досадашња сазнања везана за факторе који доприносе појави гојазности код деце (генетски фактори, фактори понашања и фактори средине) као и повезаност гојазности са појавом метаболичког синдрома.

Детаљно се описују антропометријска мерења и индекс телесне масе (ИТМ) / Body Mass Index (ВМИ) као једноставни индекс за израчунавање а који се користи за класификацију прекомерне ухрањености и гојазности.

У последњем делу увода, кандидат објашњава употребу графикона, датих од стране Националног центра за медицинску статистику (The National Center Statistics – NCHS) Светске здравствене организације (WHO) а који се користе за превођење вредности ИТМ у перцентилне вредности за пол и старост детета.

У поглављу ЦИЉЕВИ истраживања описани су конкретни задаци који су у складу са постављеним циљем а то је утврђивање учесталости дечије гојазности, испитивање узрока као и о приступу њеног смањења.

У МАТЕРИЈАЛУ И МЕТОДАМА кандидат је детаљно и јасно изнео начин на који је формулисао методологију рада у истраживању спроведеном током јануара, фебруара и марта 2010.године код деце предшколског узраста, рођене у периоду 1.март 2003. – 29.фебруар 2004. године и њихових родитеља. Испитивање је обухватало 1051 дете (492 девојчице и 559 дечака) и њихове родитеље са територије града Јагодине и општине Ћуприја. Кандидат је детаљно описао и начин прикупљања података, истраживачки поступак и статистичку обраду података.

РЕЗУЛТАТИ истраживања су јасно и детаљно изнети и документовани великим бројем табела – 143 табеле. Резултати су посматрани за сву децу из истраживања и појединачно за девојчице и дечаке из истраживања. Добијени резултати су статистички обрађени и дају податке о анализираној групи предшколске деце.

У поглављу ДИСКУСИЈА анализирани су добијени резултати и поређени са литературним подацима из ове области. Коментари добијених резултата су јасни и указују на значај даљег испитивања проблематике гојазности код деце предшколског узраста.

На основу предходно изнетих чињеница , Комисија сматра да завршена докторска дисертација кандидата Биљане Илић , под називом „**Детерминанте гојазности деце предшколског узраста**“, по обиму и квалитету израде у потпуности одговара пријављеној и одобреној теми дисертације.

2.5. Научни резултати докторске дисертације

Најзначајнији резултати истраживања су садржани у следећим закључцима :

1. Гојазност је присутна код 14,56% деце, 16,28% девојчица и 12,60% дечака предшколског узраста у граду Јагодина и општини Ћуприја
2. Ухрањеност испитиване деце и испитиваних дечака зависе од термина рођења ($p < 0,05$) и од дужине на рођењу ($p < 0,05$)
3. Хипертензија код испитиване деце, девојчица и дечака појединачно, зависи од њихове ухрањености ($p < 0,05$)
4. Ухрањеност испитиваних девојчица зависи од учесталости узимања поподневне ужине ($p < 0,05$)
5. Ухрањеност испитиваних дечака зависи од учесталости узимања сира ($p < 0,05$)
6. Маркери за гојазност код деце су дужина на рођењу и време проведено крај компјутера и/или телевизије
7. Маркери за гојазност код девојчица су број деце у породици у којој девојчица живи, узимања месних прерађевина и време проведено крај компјутера и/или телевизије
8. Маркер за гојазност код дечака је учесталост узимања различитих масноћа у исхрани током недеље
9. Код деце која су накнадно позвана на контролни преглед ниједан од анализираних података из упитника не може да буде обележен као маркер за гојазност код те деце (ИТМ и старост родитеља , запослење, стручна спрема и заједница родитеља, број чланова породице и број деце у породици у којој испитивано дете живи, учесталост obroка током дана и подаци о учесталости узимања одређених намирница у њиховој исхрани током недељу дана, њихова физичка активност током седам дана и рад на компјутеру или гледање телевизије током дана)
10. Израчунате вредности НОМА индекса показују да троје деце из истраживања има умерену инсулинску резистенцију што није забрињавајући резултат

2.6. Примењивост и корисност резултата у теорији и пракси

Ова докторска дисертација је пружили детаљна сазнања о утицају различитих фактора на појаву гојазности код деце предшколског узраста. На тај начин, резултати пружају могућност примене у свакодневној педијатријској пракси.

2.7. Начин презентирања резултата научној јавности

Неки резултати истраживања су делимично објављени као оригинално истраживање у часопису од међународног значаја. Планирано је и да остали резултати

овог истраживања буду публиковани у неком истакнутом часопису од међународног значаја и буду приказани на научним и стручним скуповима у форми постер или усмене презентације.

ЗАКЉУЧАК

На основу свега наведеног комисија за оцену завршене докторске дисертације кандидата Биљане Илић, под називом „**Детерминанте гојазности деце предшколског узраста**“ сматра да је истраживање у оквиру одобрене тезе адекватно постављено и прецизно спроведено, да је засновано на савременим сазнањима и валидној методологији.

Комисија закључује да докторска дисертација кандидата Биљане Илић, урађена под менторством проф. др Зорана Игрутиновића, ванредног професора Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област Педијатрија, представља оригинални научни допринос у разјашњењу утицаја различитих фактора на гојазност код деце предшколског узраста.

Комисија са задовољством предлаже Наставно научно већу Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу да докторска дисертација под називом „**Детерминанте гојазности деце предшколског узраста**“ кандидата Биљане Илић буде позитивно оцењена и одобрена за јавну одбрану.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

- **Проф. др Нада Пејновић**, ванредни професор Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Патолошка физиологија, председник
-

- **Проф. др Биљана Вулетић**, ванредни професор Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Педијатрија, члан
-

- **Проф. др Едита Стокић**, редовни професор Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду за ужу научну област Интерна медицина, члан
-

Крагујевац
